

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 45/2010-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. februára 2010 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. Ing. D. Ď. – S., H., Česká republika, a akad. maliarky a sochárky M. T., B., zastúpených advokátom JUDr. J. H., B., ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, 3 a 4, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Zvolen v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 120/1998 a jeho rozsudkom z 25. marca 2004, ako aj postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Co 264/2008 a jeho rozsudkom z 11. marca 2009, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. Ing. D. Ď. – S. H., a akad. maliarky a sochárky M. T. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. júna 2009 doručená sťažnosť JUDr. Ing. D. Ď. – S., H., Česká republika (ďalej len „sťažovateľ“), a akad. maliarky a sochárky M. T., B. (ďalej spolu len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. J. H., B., ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl.

20 ods. 1, 3 a 4, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 120/1998 a jeho rozsudkom z 25. marca 2004, ako aj postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Co 264/2008 a jeho rozsudkom z 11. marca 2009.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že «sťažovateľ sa stal vlastníkom predmetného majetku vedeného na LV č. 347 KÚ Z., na základe „Zmluvy o predaji časti podniku“ uzatvorenej dňa 30. 4. 1992 medzi FFNM ČSFR a sťažovateľom v 1. rade. Predmetný majetok v zmysle § 143 Obč. zák. patrilo do BSM sťažovateľa a jeho manželky sťažovateľky v 2. rade, ktorého sa nikdy a žiadnym zákonným spôsobom nevzdali, nikomu nepredali a nikomu nedarovali.».

Podľa tvrdenia sťažovateľov «z nepochopiteľných dôvodov a v rozpore so zákonom bez akejkoľvek spôsobilej listiny na zmenu vlastníctva, dňa 31. 3. 1993 vlastníctvo k predmetnému majetku Správa katastra v Z. prepísala na Ž., s. r. o. B. a to len na základe poznámky „Úradne opravené“ a ako titul nadobudnutia: Výpis č. 512/93-243/93».

Sťažovatelia uviedli:

«Sťažovateľ v 1. rade (ako navrhovateľ) dňa 12. 7. 1995 podal návrh na opravu chýb v katastrálnom operáte v zmysle § 29 zák. č. 266/92 Zb.

Správny orgán rozhodnutím pod č. X-204/95 dňa 7. 8. 1995 návrhu na opravu chýb vyhovel a zapísal späť zákonného vlastníka „S., H., (sťažovateľa v 1. rade, v tom čase označeného podľa Hospodárskeho zákonníka)...

Sťažovateľ podal žalobu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam dňa 15. 7. 1998 a predmetnou žalobou žiadal, aby súd potvrdil vlastníctvo k majetku zapísaného na LV č. 347 k. ú. Z., ktorého sťažovateľ (v dobe podania žaloby) bol zákonným vlastníkom...

Žalobný návrh sťažovateľ v 1. rade (sám) podal z dôvodu, že Správca konkurznej podstaty Ž., s. r. o., , JUDr. J. J. (ďalej len SKP) zapísal do konkurznej podstaty majetok

vedený na LV č. 347 k. ú. Z., aj keď v dobe vyhlásenia konkurzu na spoločnosť dňa 1. 2. 1996 vlastníkom tohto majetku bol sťažovateľ v 1. rade (a v zmysle ust. § 143 OZ aj sťažovateľka v 2. rade) teda SKP nemal právo tento majetok zapísať do konkurznej podstaty lebo nebol jeho vlastníkom a do dnešného dňa neexistuje právoplatné rozhodnutie súdu, kde vo výroku by bol tento majetok s poukazom na ust. § 159 ods. 2 O. s. p. presne označený.

Dňa 21. 1. 1999 podal sťažovateľ v 1. rade „Návrh na vydanie predbežného opatrenia“, ktorému Okresný súd Zvolen v konaní č. 6 C 120/98-126 dňa 19. 2. 1999 vyhovel a zakázal odporcovi v 1. rade s predmetným majetkom nakladať...

Na základe odvolania odporcu zo dňa 1. 3. 1999 vo veci rozhodoval Krajský súd v Banskej Bystrici, ktorý v konaní č. 15 Co 1063/99 dňa 7. 6. 1999 rozhodnutie Okresného súdu sp. zn. 6 C 120/98-128 potvrdil...

Z nepochopiteľných dôvodov v rozpore so súdnou praxou na základe rozhodnutí, ktoré so žalobou vo Zvolene nesúviseli, Okresný súd právoplatné uznesenie č. k. 6 C 120/98-128 zrušil uznesením č. k. 6 C 120/98-204 dňa 11. 11. 2000...

Na základe tohto zrušujúceho uznesenia, Správa katastra v Z., okamžite prepísala vlastníctvo predmetných nehnuteľností na Ž., s. r. o. a to na základe Rozsudku NS SR č. k. 2 Obo 170/96, ktorým otázka vlastníctva riešená nebola. SKP skôr, ako súd rozhodol o žalobe zo dňa 15. 7. 1998, predmetné nehnuteľnosti odpredal odporcom v 2. až 5. rade (temer okamžite hneď po zrušení predbežného opatrenia, čo je podozrivé!)...

Proti uzneseniu č. 6 C 120/98-204 dňa 11. 11. 2000 sme podali odvolanie, ktoré sme ešte doplnil toho istého dňa...

Krajský súd v Banskej Bystrici odvolaniu nevyhovel a rozhodnutie č. k. 6 C 120/98-204 potvrdil uznesením pod č. k. 11 Co 149/01 dňa 31. 1. 2001 z dôvodu, že odporca v 1. rade (SKP) už nebol vlastníkom predmetných nehnuteľností, ale vlastníkom už boli odporcovia v 2. až 5. rade označení v LV č. 347 zo dňa 5. 5. 2004...

Vyššie uvedený postup Okresného súdu vo Zvolene nie je treba zvlášť dokladovať. Z uvedených príloh je zrejmé, že na základe tohto rozhodnutia došlo k hrubému porušeniu zákona pri prepise vlastníctva na žalovaného v 1. rade a to len na základe nesprávneho a nezákonného postupu súdu, keď bezdôvodne zrušil právoplatné predbežné opatrenie.

V danom prípade máme za to, že pri rozhodovaní súd prvého stupňa porušil čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ako aj čl. Č. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, keď nerozhodoval ako nestranný a nezávislý súd zriadený zákonom.

O žalobnom návrhu zo dňa 15. 7. 1998 súd rozhodol rozsudkom dňa 25. 3. 2004, ktorým žalobný návrh žalobcu zamietol...

Proti rozsudku sme podali odvolanie dňa 25. 5. 2004, ktoré sme ešte doplnili podaním dňa 26. 5. 2005. V odvolaní sme dostatočne opísali nezákonný postup súdu a sme toho názoru, že dôvody, pre ktoré súd návrh zamietol si úmyselne a bezdôvodne vykonštruoval, pričom dostatočne nevyhodnotil dôkazy, ktoré sťažovatelia založili do spisu aj preto, aby napomohol zakryť nezákonnosti pri prevode vlastníctva...

Dňa 31. 5. 2004 a dňa 4. 6. 2004 súd výzvou, vyzval navrhovateľa (sťažovateľa v I. rade) aby určili hodnotu žalovaných nehnuteľností z dôvodu určenia poplatku za odvolanie...

Vyjadrením zo dňa 7. 6. 2004 sme oznámili súdu, že predmet nehnuteľnosti nevieme oceniť z dôvodu, že nemáme prístup k nehnuteľnostiam (boli odpredané a pôvodné žalované budovy na parcelách č. 320/3 a 320/4 boli zbúrané) a to bol jeden z hlavných dôvodov nemožnosti oceniť žalované nehnuteľnosti.

Poukazujeme na to, že v dobe podania žaloby, sťažovateľ bol vedený ako jeden, jediný, nespochybniteľný vlastník predmetných nehnuteľností a preto nemusel určovať hodnotu nehnuteľností, lebo žiadal súdom určiť, potvrdiť svoje vlastníctvo.

Sťažovatelia z vyššie uvedených dôvodov dňa 15. 6. 2004 a dňa 28. 6. 2004 žiadali o oslobodenie od zaplatenia súdnych poplatkov v zmysle § 138 O. s. p., nakoľko v danom prípade nešlo o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva, v zmysle ust. § 138 ods. 1 O. s. p. a navyiac vyrubenie súdneho poplatku v dobe rozhodovania (po zbúraní budov značnej hodnoty na parceliach č. 320/3 a 320/4) už nezodpovedalo skutkovému stavu v dobe vyhlásenia rozsudku dňa 25. 3. 2004 a sťažovatelia nemali prostriedky na zaplatenie...

Súd uznesením sp. zn. 6 C 120/98-742 zo dňa 22. 5. 2005 nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov, proti ktorému sme podali odvolanie dňa 10. 3. 2005...

Odvolací súd odvolaniu sťažovateľov nevyhovел a rozhodnutie prvostupňového súdu uznesením sp. zn. 13 Co 84/2005-750 potvrdil...

Proti uzneseniam sp. zn. 6 C 120/98-742 a sp. zn. 13 Co 84/2005-750 sme podali dovolanie dňa 6. 5. 2005...

Dňa 17. 7. 2005 poštou sme podali sťažnosť proti rozhodnutiu č. k. 6 C 120/98-742. Na sťažnosť sme obdržali odpoveď dňa 12. 8. 2005...

Okresný súd vo Zvolene uznesením sp. zn. 6 C 120/98-764 dňa 13. 7. 2005 opakovane nevyhovel návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov a súdne konanie zastavil...

Proti uzneseniu sme podali odvolanie dňa 3. 8. 2005 a ako prílohy sme do spisu opakovane založili všetky dôkazy, ktoré súd použil na zrušenie právoplatného predbežného opatrenia a ktorými sme preukazovali pochybenie súdu prvého stupňa.

Odvolací súd odvolaniu nevyhovel a uznesením sp. zn. 16 Co 266/05 dňa 31. 8. 2005 potvrdil rozhodnutie okresného zo dňa 13. 7. 2005...

Proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici pod č. k. 16 Co 266/05 zo dňa 31. 8. 2005 sme opakovane podali „Dovolanie“ na NS SR dňa 15. 11. 2005...

NS SR Rozsudkom sp. zn. 4 Cdo 11/2006 dňa 31. 3. 2006 na základe dovolania, rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16 Co 266/05 a Uznesenie Okresného súdu vo Zvolene č. k. 6 C 120/1998-764 zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Zvolen na ďalšie konanie...

Opakovane sme dňa 18. 7. 2006 podali „Návrh na oslobodenie od zaplataenia súdnych poplatkov“ a toho istého dňa sme podali „Opakovanú sťažnosť v zmysle § 6 zákona č. 335/91 Z. z. v znení noviel...

Okresný súd vo Zvolene opakovane nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov v konaní č. 6 C 120/1998-816 dňa 8. 8. 2006, proti ktorému rozhodnutiu sme podali dňa 21. 8. 2006 odvolanie...

Krajský súd v Banskej Bystrici, Uznesením pod sp. zn. 16 Co 240/06 dňa 28. 9. 2006, rozhodnutie Okresného súdu vo Zvolene pod č. k. 6 C 120/1998-816 zrušil a vrátil na nové konanie...

Poukazujeme, že hodnota žalobou napadnutého majetku v dobe rozhodnutia súdu prvého stupňa, (príloha č. 23) nebola v takej hodnote, ako súd poplatok vyrubil. Súď (zrejme) vychádzal iba z kúpnej ceny uzatvorenej medzi žalovaným v 1. rade a žalovanými

v 2. až 5. rade, pričom nehnuteľnosti (pre žalobcu najdôležitejšie a najhodnotnejšie) boli zbúrané...

Hodnotou majetku je dnes iba hodnota pozemku, ktorú bude treba zrekultivovať z dôvodu zdevastovania. Na rekultiváciu, vlastníci budú musieť vynaložiť tak veľké finančné prostriedky že je otázne, či vôbec sa budú ďalej domáhať svojho vlastníctva žalobou napadnutých nehnuteľností. (vzhľadom aj na svoj vek).

Opakovane poukazujeme na to, že túto nespravodlivú situáciu zaviniť Okresný súd vo Zvolene, ako súd prvého stupňa a Krajský súd v Banskej Bystrici, ktorý potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa bez toho, aby vykonal dokazovania v naznačenom smere tak, ako sme ho navrhli v odvolaní a navyše odvolací súd rozhodol bez nariadenia pojednávania, čím odňal sťažovateľovi možnosť vystupovať v odvolacom konaní ako účastník konania a domáhať sa svojich zákonných vlastníckych práv súdnou cestou.

Týmto postupom odvolacieho súdu bol porušený čl. 46 ods. 1, 2 a 3, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, to má ten dôsledok, že týmto postupom oboch konajúcich súdov bol porušený čl. 6 ods. 1 „Dohovoru“... čo malo za následok porušenie čl. 20 ods. 1, 3 a hlavne ods. 4 (vyvlastnenie, alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu).

Vyššie uvedené porušenia oboch konajúcich súdov malo za následok aj porušenie „Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“ vyplývajúcich z čl. 1 Ochrana majetku...»

Sťažovateľ tvrdí, že mu «... súdy odopreli (neumožnil) domáhať sa svojho „Ústavou“ chráneného vlastníckeho práva, garantovaného „Dohovorom“ o ochrane ľudských práv a zákonných slobôd, čím poškodili aj sťažovateľku v 2. rade ako jeho manželku (§ 143 OZ)».

Sťažovatelia ďalej tvrdia, že «Súdy nerešpektovali právoplatné rozhodnutia správnych orgánov, čím porušili ust. § 8 O. s. p... To má ten dôsledok, že súd na základe podanej žaloby s poukazom na právoplatné rozhodnutie katastrálneho úradu v Z. (príloha č. 9) mal vlastníctvo sťažovateľa potvrdiť, alebo mal vyzvať odporcu v 1. rade na podanie

protinávrhu, že sa stal zákonným vlastníkom predmetných nehnuteľností, čo mal doložiť dôkazmi, (kúpnu zmluvou, alebo zmluvou o predaji časti podniku, delimitačným protokolom, alebo zápisom o odovzdaní prevzatí vecí a vkladuschopnou listinou) čo však nikdy nepreukázal a neurobil!!!

Oba konajúce súdy sa dopustili tých závažných pochybení, keď neskúmali a odmietli skúmať, ako odporca v 1. rade „Ž., s. r. o.“ nadobudol vlastníctvo.

Vlastníctvo predmetného majetku na Ž., s. r. o. bolo prepísané v rozpore so zákonom, teda Ž., s. r. o. vlastníctvo nadobudol nezákonne!!!

To má ten dôsledok, že oba súdy sa nezapodievali touto základnou otázkou, akým spôsobom Ž., s. r. o. nadobudol vlastníctvo a preto nemohli ani spravodlivo rozhodnúť, (alebo nechceli) čo malo za následok porušenie zákona, Ústavy SR a „Dohovoru“.

V súvislosti s namietaným porušením označených práv rozsudkom krajského súdu sťažovatelia upresňujú, že napádajú výrok prvej časti rozsudku odvolacieho súdu sp. zn. 15 Co 264/2009 z 11. marca 2009, ktorým tento súd rozsudok súdu prvého stupňa sp. zn. 6 C 120/98 z 25. marca 2004 o zamietnutí žaloby potvrdil.

Sťažovatelia napokon tvrdia, že „v tomto konaní došlo nielen k nespravodlivým rozhodnutiam oboch súdov (ale aj k bezdôvodným priet'ahom viac ako 10 rokov)“.

V súvislosti so skutočnosťami uvedenými v sťažnosti sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd o ich sťažnosti takto rozhodol:

«1) Okresný súd vo Zvolene v konaní sp. zn. 6 C 120/1998-630 ako porušovateľ v 1. rade a Krajský súd v Banskej Bystrici v konaní sp. zn. 15 Co 264/2008-1035 ako porušovateľ v 2. rade, porušili právo sťažovateľa v 1. rade:

JUDr. Ing. D. Ď. – S., H., aby sa jeho vec verejne (za jeho prítomnosti) prerokovala bez zbytočných priet'ahov zaručené v čl. 48 ods. 1, a 2 Ústavy SR a právo na prejednanie jeho záležitosti v spravodlivom súdnom spore a v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 „Dohovoru“, ako aj porušenie čl. 20 ods. 1, 3 a 4 Ústavy SR a v náväznosti na porušenie čl. 1 (ochrana majetku) dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Vyššie uvedeným porušením, bolo porušené aj právo sťažovateľky v 2. rade, nakoľko predmetný majetok sťažovateľ v 1. rade nadobudol za doby trvania manželstva so sťažovateľkou v 2. rade (§ 143 OZ) čo má ten dôsledok, že porušením práva sťažovateľa bolo porušené aj právo sťažovateľky v pomere 1/2.

2) Žiadame, aby Ústavný súd SR vydal „NÁLEZ“ ÚS SR, ktorým zruší rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15 Co 264/2008-1035 zo dňa 11. 3. 2009 a zruší aj rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 6 C 120/1998-630 zo dňa 25. 3. 2004 a vráti vec súdu prvého stupňa na nové konanie a rozhodnutie.

Alternatívne žiadame, aby ÚS SR vydal „NÁLEZ“ ktorým rozhodne len o náhrade škody spôsobenej nesprávnym a nespravodlivým rozhodnutím oboch súdov a sťažovateľom prizná odškodnenie vyčíslené v znaleckom posudku, ktorú hodnotu 28.554.951,- Sk zistil súd prvého stupňa (pozri uznesenie č. k. 6 C 120/98-742, príloha č. 29)

3) JUDr. Ing. D. Ď. priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 5.500,- Eur, ktoré je Krajský súd v Banskej Bystrici a Okresný súd vo Zvolene povinný spoločne a nerozdielne zaplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu ÚS SR, na účet: JUDr. Ing. D. Ď., ktorý je vedený u... B.

4) JUDr. Ing. D. Ď. a Akad. mal a soch. M. T. priznáva náhradu škody v čiastke 28.554.951,- Sk, dnes 947.850,72 Eur a to každému v 1,2 to značí, prizná každému zo sťažovateľov čiastku 473.925,36 Eur, ktoré je Krajský súd v Banskej Bystrici a Okresný súd vo Zvolene povinný spoločne a nerozdielne zaplatiť sťažovateľom do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu ÚS SR.

5) Krajský súd v Banskej Bystrici a Okresný súd vo Zvolene sú povinný spoločne a nerazdielne zaplatiť náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 468,95 Eur, na účet advokáta JUDr. J. H., č. ú.: ..., a to do troch dní od právoplatnosti Nálezu ÚS SR.»

V úvode, ako aj v petite sťažnosti, ktorú podali sťažovatelia prostredníctvom právneho zástupcu, došlo v texte k zjavne nesprávnemu označeniu článku ústavy (čl. 48 ods. 1), ktorého porušenie sťažovatelia namietajú. Na druhej strane však z obsahu sťažnosti možno dospieť k záveru, že sťažovatelia v skutočnosti okrem iného namietajú porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy označeným postupom a rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu.

II.

V zmysle čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je viazaný návrhom sťažovateľov, ktorí sú v tomto prípade zastúpení kvalifikovaným právnym zástupcom. Preto v danej veci ústavný súd mohol rozhodovať len o porušení tých práv, vyslovenia porušenia ktorých sa sťažovatelia domáhajú v návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite sťažnosti. Tvrdenia o porušení iných ustanovení ústavy (čl. 47 ods. 3 ústavy), ktoré sťažovatelia uvádzajú v texte sťažnosti mimo petitu, je v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu potrebné považovať iba za súčasť argumentácie sťažovateľov (III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07).

Z obsahu sťažnosti a pripojených príloh ústavný súd zistil, že predmetom konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 6 C 120/1998 bolo rozhodovanie o žalobe sťažovateľov o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. 347 v k. ú. Z. Okresný súd rozsudkom z 25. marca 2004 žalobu sťažovateľov ako nedôvodnú zamietol.

Predmetom odvolacieho konania vedeného krajským súdom pod sp. zn. 15 Co 264/2008 bolo rozhodovanie o odvolaní sťažovateľov proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 6 C 120/1998 z 25. marca 2004. Krajský súd rozsudkom z 11. marca 2009 rozsudok okresného súdu vo výroku o zamietnutí žaloby potvrdil. Vo výroku o trovách konania krajský súd rozsudok okresného súdu zrušil a v tejto časti vec vrátil na ďalšie konanie.

1. Predmetom sťažnosti je v prvom rade tvrdenie sťažovateľov, že označeným postupom a rozsudkami okresného súdu a krajského súdu došlo k porušeniu ich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, 3 a 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu.

Ústavný súd v súvislosti s uvedeným konštatuje, že na prerokovanie tej časti sťažnosti, ktorá sa týka konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 6 C 120/1998 a jeho rozsudku z 25. marca 2004, nie je daná právomoc ústavného súdu. Z citovaného ustanovenia čl. 127 ods. 1 ústavy totiž vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda iba vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Proti rozsudku okresného súdu bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. To znamená, že právomoc poskytnúť ochranu označeným základným právam sťažovateľov mal krajský súd

v odvolacom konaní. Tým je zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu, čo zakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Sťažovatelia sa sťažnosťou domáhajú vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, 3 a 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu aj postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Co 264/2008 a jeho rozsudkom z 11. marca 2009. Podstata ich námietok spočíva v tom, že im opísaným postupom a rozsudkom krajského súdu v konaní v ich veci bola odňatá možnosť konať pred súdom [podľa ich tvrdenia *«súdy odopreli (neumožnil) domáhať sa svojho „Ústavou“ chráneného vlastníckeho práva, garantovaného „Dohovorom“ o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čím poškodili aj sťažovateľku v 2. rade ako jeho manželku»*].

Zo spisu okresného súdu vedeného pod sp. zn. 6 C 120/1998 ústavný súd zistil, že proti právoplatnému rozsudku krajského súdu v časti výroku o zamietnutí žaloby (14. mája 2009) podali sťažovatelia 16. mája 2009 dovolanie, v ktorom uplatnili argumentáciu porovnateľnú s argumentáciou uplatnenou v sťažnosti doručenej ústavnému súdu.

Podľa informácie získanej ústavným súdom zo spisu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vedeného pod sp. zn. 1 Cdo 141/2009, najvyšší súd o dovolaní sťažovateľov nerozhodol.

Ako už bolo uvedené, z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom

právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorej uplatnenie nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

V danom prípade sťažovatelia subsidiárne postavenie ústavného súdu pri ochrane základných práva slobôd akceptovali tým, že podali vo svojej veci dovolanie ešte predtým, ako podali sťažnosť ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd v tejto súvislosti odkazuje aj na svoju doterajšiu judikatúru (m. m. IV. ÚS 177/05), podľa ktorej vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, nemožno rozumieť už samotné podanie posledného z nich oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom. V okolnostiach prípadu sťažovatelia podaním dovolania, ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvorili stav, keď by o ich veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (najvyšší súd ako dovolací súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty prijateľné. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľov predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu ako predčasné.

Za daných okolností ústavný súd v tejto časti sťažnosť sťažovateľov pri predbežnom prerokovaní uplatnením zásady ratio temporis odmietol ako neprípustnú podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Nad rámec tohto rozhodnutia ústavný súd poukazuje aj na svoj právny názor (m. m. napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 184/09), podľa ktorého v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy možno takúto sťažnosť považovať za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Pritom lehota na podanie takejto sťažnosti bude považovaná v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú (k tomu porovnaj aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Bulena a spol. proti Českej republike a rozhodnutie uverejnené v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Českej republiky; zv. 29/uznesenie č. 3 a pod.).

2. Sťažovatelia v sťažnosti ďalej namietajú, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 120/1998 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Co 264/2008 došlo k porušeniu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd z príslušného spisu okresného súdu zistil, že rozsudok odvolacieho krajského súdu z 11. marca 2009, ktorým bol potvrdený rozsudok okresného súdu z 25. marca 2004 (výrok o zamietnutí žaloby, t. j. v merite veci), nadobudol právoplatnosť 14. mája 2009.

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľov. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 96/02, IV. ÚS 61/03, II. ÚS 212/06, IV. ÚS 103/07) sa ochrana základného práva vrátane práva na prerokovanie

veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie veci v primeranej lehote poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie práva označeným orgánom verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom a krajským súdom) trvalo.

Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd pri skúmaní porušenia základného práva na konanie bez zbytočných prietáhov a v primeranej lehote zohľadňuje aj to, či u sťažovateľov objektívne ide o odstránenie stavu právnej neistoty v ich veci, pretože len v takom prípade možno uvažovať o porušení tohto základného práva (IV. ÚS 226/04).

Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (IV. ÚS 103/07).

Tento skutkový stav bol so zreteľom na obsah sťažnosti, ako aj s prihliadnutím na obsah a účel čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru základom rozhodujúcim pre posúdenie dôvodnosti sťažnosti sťažovateľov ústavným súdom.

Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že v čase, keď bola sťažnosť sťažovateľov doručená ústavnému súdu, t. j. 2. júna 2009, už bol odstránený stav právnej neistoty, v ktorom sa sťažovatelia nachádzali po celý čas trvania súdneho konania o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vedeného okresným súdom pod sp. zn. 6 C 120/1998, ako aj odvolacím krajským súdom pod sp. zn. 15 Co 264/2008. Sťažovatelia sa teda obrátili na ústavný súd so svojou sťažnosťou v čase, keď okresný súd ani krajský súd už svojím postupom nemohli porušovať ich označené práva (obdobne IV. ÚS 211/07, IV. ÚS 300/07).

Ak boli sťažovatelia toho názoru, že v označenom konaní okresného súdu a krajského súdu dochádzalo k zbytočným prietáhom, mali možnosť domáhať sa ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru podaním sťažnosti ústavnému súdu v čase, keď uvedené súdy ešte v ich veci konali.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd považuje sťažnosť sťažovateľov v tejto časti za zjavne neopodstatnenú, a preto ju z tohto dôvodu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa už ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľov na ochranu ústavnosti nezaoberal.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. februára 2010